

Asiantuntijuuden osoittaminen erikoistumiskoulutuksissa

Tiina Anttila 16.2.2016

Turun yliopisto
University of Turku

Esityksen sisältö

1. Asiantuntijuuden osoittaminen erikoistumiskoulutuksissa –hankeen lyhyt esittely
2. Asiantuntijuus-käsitteestä asiantuntijuustutkimuksen valossa
3. Osaamistavoitteet ja asiantuntijuuden osoittaminen sopimusvalmistelujen valossa

Asiantuntijuuden osoittaminen erikoistumiskoulutuksissa -hanke

Tavoitteenamme on

1. määritellä tutkimusperustainen malli asiantuntijuuden osoittamiseen erikoistumiskoulutuksissa sekä
2. tarjota korkeakoulujen erikoistumiskoulutuksen kehittämishankkeille ja koulutuksille ohjausta ja tukea asiantuntijuuden määrittelyyn ja sen osoittamiseen liittyvissä teemoissa.

Asiantuntijuuden osoittaminen erikoistumiskoulutuksissa -hanke

Työmuotojamme ovat

- asiantuntijuuden osoittamisen kehittämistä tukevan **työkalun** valmistelu hankkeiden käyttöön
- **hankekohtainen sparraus ja yhteiset työpajat** osaamisen osoittamisen kehittämisprosessin tukemiseen
- **kv-vertailu** osoittamisen järjestelmistä post experience -koulutuksissa
- **valtakunnallisten periaatteiden ja toimintamallien edistäminen** asiantuntijuuden osoittamiseen hankesparrausten kokemusten ja kansainvälisen vertailun pohjalta

Arviointityökalu asiantuntijuuden osoittamisen kehittämiseen

- Työkalun tavoitteena on innostaa uusien erikoistumiskoulutusten rakentajia miettimään asiantuntijuutta ja sen osoittamista monipuolisesti **uusimman asiantuntijuustutkimuksen valossa**.
- Arviointiviitekehys toimii sekä yhteisöllisesti käytävän keskustelun pohjana että itsearviointina.
- Työkalu helpottaa erikoistumiskoulutuksia rakentamaan asiantuntijuuden osoittamisen **prosessimallinnusta**, jota voidaan hyödyntää esimerkiksi työelämäyhteistyössä sekä osallistujien oppaissa.

Arviointityökalun sisältö

A. Osaamisen tunnistamisen ydinkysymykset erikoistumiskoulutuksissa

1. Asiantuntijuuden sisällön ja osa-alueiden määrittely
2. Osaamisperustaiset opetussuunnitelmat
3. Asiantuntijuuden arvioinnin osa-alueet ja menetelmät

B. Asiantuntijuuden osoittamisen käytännön järjestelyt erikoistumiskoulutuksissa

4. Hakukelpoisuus erikoistumiskoulutukseen
5. Aikaisemman osaamisen hyväksilukeminen erikoistumiskoulutuksissa
6. Tiedottaminen ja ohjeistus
7. Arviointiprosessin kehittäminen

Asiantuntijuuden osoittaminen erikoistumiskoulutuksissa –hankkeen työpajat

18.3.2016	Osaamisen määrittely ja opetussuunnitelmatyö
18.5.2016	Työssä oppimisen ohjaus ja asiantuntijuuden kehittyminen
09/2016	Menetelmätyöpaja
11/2016	Joustavat toteutustavat ja opintojen henkilökohtaistaminen

Työpajat järjestetään Helsingissä.

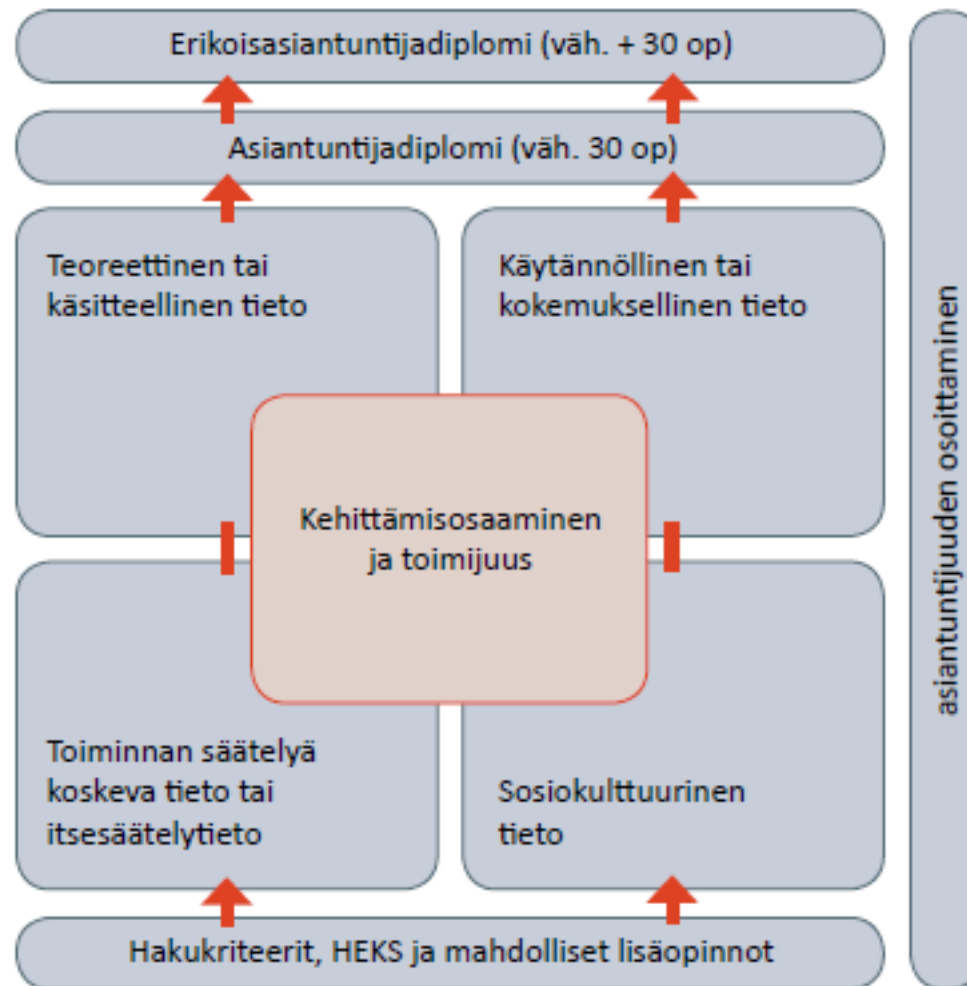
Turun yliopisto
University of Turku

Mitä asiantuntijuus on tutkimuksen valossa?

Turun yliopisto
University of Turku

Erikoistumiskoulutuksen pedagoginen viitekehys

Teoreettinen tai käsitteellinen tieto

- yleispätevää ja muodollista tietoa, jota voi oppia esim. kirjoista tai asiantuntijaluennoilta

Käytännöllinen tai kokemuksellinen tieto

- Vaatii aina toimintaa, kokemuksia ja tekemistä ja sitä ei voi siten oppia vain perehtymällä alan kirjallisuuteen.
- Liittyy kokemuksen mukana syntyviin automatisoituneisiin toimintamalleihin ja rutiineihin.
- Yleensä hiljaista tietoa, jonka näkyväksi saamiseen tarvitaan omaan toimintaan kohdistuvaa kriittistä tarkastelua eli reflektiota.

Toiminnan säätelyä koskeva tieto tai itsesäätelytieto

- Itsesäätelytietoa syntyy reflektion, oman oppimisen seuraamisen, tarkkailun ja kehittämisen kautta.
- Itsesäätelyvalmiudet ovat välttämättömiä asiantuntijuuden jatkuvan ylläpitämisen ja kehittämisen kannalta, niiden avulla asiantuntija voi suunnata omaa oppimisprosessiaan.
- Itsesäätelytaidot eivät ole itsestäänselvyksiä, vaan niitä tulisi vahvistaa opintojen aikana esimerkiksi osaamisen osoittamisessa, AHOT-prosessissa sekä HOPSin tekemisen eri vaiheissa.

Sosiokulttuurinen tieto

- Liittyy sosiaalisiin ja kulttuurisiin käytäntöihin sekä erilaisiin työvälineisiin ja laitteisiin.
- Sosiokulttuurinen tieto kehittyy ainoastaan osallistumalla käytännön toimintoihin sosiaalisissa yhteisöissä ja käyttämällä yhteisiä työvälineitä.

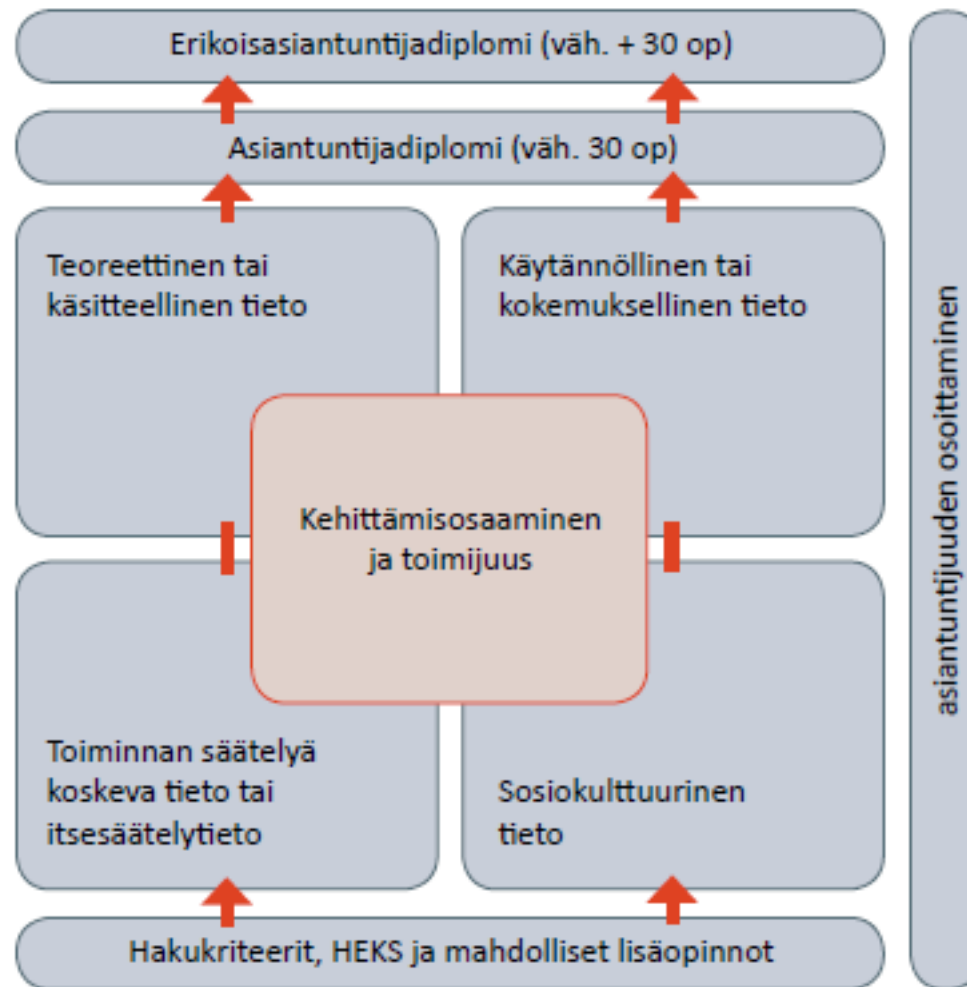

Kehittämisosaaaminen ja toimijuus

- Työelämässä keskeistä kyky kriittiseen ja käsitteelliseen ja ajatteluun sekä uuden tiedon luomiseen.
- Asiantuntijan tulee jatkuvasti
 - uudistaa osaamisensa tietoperustaa
 - oppia hyödyntämään tietoa tehokkaammin työprosessien, työympäristön sekä uusien tuotteiden ja palveluiden kehittämisessä.
- Toimijuuteen liitetään myös mm. osallisuus, tekijyys, aktiivinen vaikuttaminen ja asianomistajuus.

Mitä ajatuksia asiantuntijuustutkimuksen näkökulma herättää suunnitteilla olevan erikoistumiskoulutuksenne kannalta?

Sopimusvalmistelussa huomioitavaa

Sopimusvalmistelu: Osaamistavoitteet

- Yleiset VN:n asetuksessa määritellyt tavoitteet
- Erikoistumiskoulutuskohtaiset tavoitteet
- Oikea taso -> tutkintojen viitekehys, tasot 6–7 (HE 165/2010 vp)
- Oikea mitoitus
- Työelämän näkökulmat osaamistavoitteiden määrittelyssä

Sopimusvalmistelu: Asiantuntijuuden osoittaminen

- Osaamistavoitteet arvioinnin perustana
- Koulutuksen linjakkuus
- Asiantuntijuuden osa-alueet
- Oppimisprosessi ja oppimistulos
- Työelämän osuus asiantuntijuuden osoittamisessa

Osaamisperustaisuus ja työelämäläheisyys

- Koulutuksen linjakkuus
Tukevatko opetussuunnitelma, opetuksen toteutus ja osaamisen arviointi toisiaan?
- Työelämäläheisyys
Miten työelämä osallistuu osaamistavoitteiden määrittelyyn ja osaamisen osoittamiseen?
- Asiantuntijuuden osoittaminen
Huomioidaanko arvioinnissa kaikki asiantuntijuuden osa-alueet?
Miten aikaisemmin hankittu osaaminen osoitetaan?
- Opintojen henkilökohtaistaminen ja joustavuus
Miten opetussuunnitelmassa huomioidaan joustavan ja yksilöllisen opinnoissa etenemisen mahdollisuus?

Porinaryhmissä

1. Mitä ajatuksia, ideoita ja kommentteja oman koulutukseenne kehittämistyöhön?
2. Mihin teemoihin pitäisi suunnittelussa seuraavaksi keskittyä?
3. Toivomuksia Asiantuntijuuden osoittaminen erikoistumiskoulutuksissa –hankkeelle?

Kiitos!
Nähdään työpajoissa!

Projektipäällikkö
Tiina Anttila
Sposti tiina.anttila@utu.fi
Puh. 040 5098 098

Turun yliopisto
University of Turku